

Wonen in De Bilt West

- 1 Resultaten van onderzoek onder bewoners door bewoners
- 2 Gegevens wijkscan

MENS

Inhoud

Deze rapportage bestaat uit twee delen:

Deel 1 is het resultaat van een onderzoek door bewoners onder bewoners van De Bilt West. Dit onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2008.

Deel 2 is een samenvatting van de gegevens die zijn verzameld ten behoeve van een wijkscan van De Bilt West.

Met elkaar vormen deze subjectieve ervaringsgegevens en de objectieve feitelijke gegevens een waardevol geheel: een door bewoners ingekleurde foto van de wijk waar zij wonen.

Deel 1

Resultaten Bewonerszelfonderzoek

Inleiding 4

1 Wonen 4

2 Woonomgeving 4

3 Voorzieningen 4

4 Contact buren 4

5 Bereikbaarheid 5

6 Burgerschap 5

7 Welzijn 5

8 Zorg 5

Deel 2

Gegevens De Bilt West

1 De wijk De Bilt West 7

2 De bevolking 8

3 Inkomens 8

4 De woningen 9

5 De woonomgeving 4

6 Veiligheid en overlast in de wijk 9

7 Maatschappelijke voorzieningen 10

8 Wijkparticipatie 11

9 Economische voorzieningen 11

mens

Deel 1

Bewonerszelfonderzoek

Inleiding

Waarom een bewonerszelfonderzoek

Project MENS gaat uit van een vraaggerichte aanpak. De vragen en wensen van de inwoners vormen de leidraad voor de organisatie van diensten voor wonen, welzijn en zorg. Ook wil mens participatie, integratie en acceptatie in de gemeente bevorderen. Met de uitvoering van een bewonerszelfonderzoek (bewoners onderzoeken bewoners) wordt een aantal doelstellingen van het project samengevoegd en behaald. Gemeente De Bilt heeft aan Alleato de opdracht gegeven voor begeleiding van het onderzoeksproces en uitwerking van de resultaten. Met het uitvoeren van een bewonerszelfonderzoek worden de behoeften op het gebied van wonen, welzijn en zorg van bewoners van De Bilt West en Maartensdijk in kaart gebracht. De resultaten zorgen ervoor dat de dienstverlenende organisaties inzicht krijgen in de volledigheid van de bestaande diensten. Buurtbewoners interviewen medebuurtbewoners, zo raken zij meer bekend met elkaar en met elkaars behoeften. De informaliteit in de wijk wordt versterkt en onderlinge betrokkenheid (sociale cohesie) vergroot.

Werkwijze

Gestart is met de werving van vrijwilligers uit de wijk. In beide pilotwijken – Maartensdijk en De Bilt West – zijn bewoners bereid gevonden om als interviewer van MENS te fungeren. Vrijwilligers kregen drie bijeenkomsten aangeboden. De vrijwilligers zijn op een introductiebijeenkomst geïnformeerd en voorbereid op het afnemen van interviews bij hun medebewoners. Na de introductiebijeenkomst hebben alle interviewers eerst twee proefinterviews afgenomen om na te gaan of de vragenlijst werkbaar is. Op een tussentijdse bijeenkomst zijn de bevindingen teruggekoppeld en is nog verder geoefend in tweetallen met onder meer de introductie bij de geïnterviewde bewoners en het doorvragen op mogelijke antwoorden van geïnterviewde bewoners. Vervolgens hebben zij ieder nog ongeveer tien interviews afgenomen bij buurtbewoners. Ook tijdens het afnemen van de interviews zijn de vrijwillige interviewers begeleid. Daarvoor zijn nog enkele informele terugkoppelingsbijeenkomsten in beide wijken georganiseerd waar deelnemers ervaringen konden uitwisselen. Op een derde bijeenkomst (slotbijeenkomst) zijn de voorlopige uitkomsten aan de interviewers voorgelegd.

De geïnterviewde bewoners zijn gedeeltelijk gekozen uit het klantenbestand van enkele samenwerkingspartners. De overige geïnterviewde bewoners zijn afkomstig uit openbare werving. Deelname aan dit onderzoek was vrijwillig. De werving van de bewoners verloopt eerst moeizaam en komt pas goed op gang als de beoogde bewoners worden gebeld door de Helpdeskmedewerkers, die medebewoners zijn. Vrijwilligers konden zich allemaal met een speciaal voor het project gemaakt persoonlijk pasje identificeren bij de geïnterviewde bewoners. In De Bilt West zijn door 13 interviewers totaal 95 buurtbewoners geïnterviewd, in Maartensdijk zijn door 4 interviewers totaal 45 buurtbewoners geïnterviewd.

Het gaat hier niet om een kwantitatief onderzoek maar om een kwalitatieve aanpak.

De rapportage van Maartensdijk is in een apart rapport beschreven.

Hier wordt in deel 1 ingegaan op de resultaten van het bewonerszelfonderzoek in De Bilt West. Deel 2 bevat een overzicht van objectieve gegevens van De Bilt West, die zijn gebaseerd op een eerder verschenen Wijkscan.

Leeswijzer

Door afrondingsverschillen kan het wel eens voorkomen dat totalen niet precies op 100% lijken uit te komen. Dit is wél het geval, tenzij dit expliciet wordt vermeld. Wanneer meerdere antwoorden gegeven konden worden, is het eveneens mogelijk dat percentages boven de 100% uitkomen.

1 Wonen

Terwijl een derde van de 95 geïnterviewde buurtbewoners uit De Bilt West in een huurwoning wonen, woont tweederde in een koopwoning. Verreweg de meeste respondenten geven aan dat de woning geschikt is voor hun situatie. Van de 15 mensen die aangeven dat dit niet het geval is, geeft een behoorlijk aandeel aan dat zij de woning te klein vinden. Bij 12 van de geïnterviewde bewoners zijn er aanpassingen aangebracht voor henzelf of gezinsleden. Vrijwel alle bewoners zijn hier tevreden over. Zoals figuur 1 laat zien, zijn de meeste respondenten niet van plan om binnenkort te verhuizen.

Figuur 1 – Bent u van plan binnen 5 jaar te verhuizen?

Nee	63%
Weet niet	21%
Ja	16%

Diegenen die wel willen verhuizen geven hier verschillende redenen voor zoals, 'ik wil terug naar Utrecht', 'om financiële redenen' en 'om gezondheidsredenen'. Gemiddeld wonen bewoners die zijn geïnterviewd lang in De Bilt West, namelijk ruim 23 jaar. Het gemiddelde cijfer dat aan de wijk gegeven wordt is een 7,6.

2 Woonomgeving

Publieke ruimte

Terwijl ongeveer de helft van de buurtbewoners in het onderzoek de publieke ruimte (stoepen, straten, parkjes, speelplaatsen, etc.) zeer net of netjes vindt, vindt de andere helft dat de publieke ruimte (soms) slordig is.

Veiligheid woonomgeving

Het merendeel van de geïnterviewde bewoners voelt zich (heel) veilig. Niettemin voelt 20% zich (soms) onveilig. Wanneer men zich onveilig voelt, heeft dit sterk uiteenlopende redenen. Een aantal keer werd aangegeven dat men zich onveilig voelt door rondhangende jongeren. Andere redenen die hiervoor werden genoemd zijn 'bang voor inbraak', 'bang om te vallen' en 'achterstallig onderhoud'.

Figuur 2 – Voelt u zich veilig in de wijk?

Helemaal niet	2%
Nee	2%
Soms veilig, soms onveilig	14%
Ja	69%
Heel veilig	12%

3 Voorzieningen

Tweederde van de respondenten vindt dat de kwaliteit van de winkelveorzieningen voldoende is. Diegenen die ontevreden zijn, vinden vooral dat het aantal winkels tekort schiet en niet zozeer dat de kwaliteit onvoldoende is. Vooral kleding en schoenenwinkels worden gemist. Ander winkels die worden genoemd zijn 'bouwwinkels' en 'levensmiddelenwinkels'.

Meer dan 80% van de respondenten is tevreden met de kwaliteit van de gezondheidsvoorzieningen. Wanneer men ontevreden is, ligt dit vaker aan de hoeveelheid voorzieningen dan aan de kwaliteit van de voorzieningen. Regelmatig geeft men aan dat zij het vervelend vinden dat er geen huisarts in de wijk aanwezig is.

Van de geïnterviewde wijkbewoners is verder bijna 80% tevreden met de overige voorzieningen (bijvoorbeeld restaurants, sport- en recreatievoorzieningen). Wat regelmatig wordt gemist, is een openbare basisschool in de wijk, een bibliotheek, en een diversiteit aan sportvoorzieningen.

4 Contact burenen

Meer dan de helft van de buurtbewoners die aan het onderzoek deelnemen, kent meer dan 10 burenen. Een relatief klein aandeel bewoners kent 1 tot 5 burenen. Men is meestal erg tevreden over dit contact. Veel bewoners geven aan dat zij bij elkaar op bezoek gaan en helpen elkaar wanneer dit nodig is.

Figuur 3 – Hoeveel burenen kent u? (u kent op zijn minst hun naam en groet ze op straat)

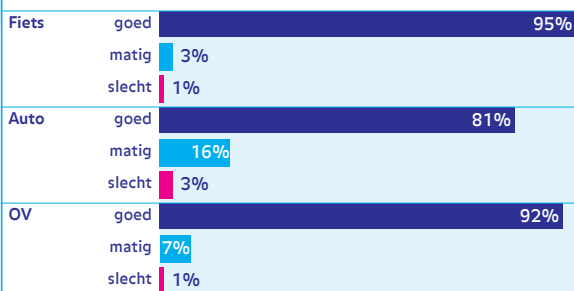
Meer dan 10	60%
5-10	26%
1-5	14%

Meer dan 90%, van de geïnterviewde buurtbewoners geeft aan dat zij geen behoefte hebben aan meer en intensiever contact met andere buurtbewoners.

5 Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van de wijk is zowel per fiets, auto en openbaar vervoer goed. Wat wel opvalt, is dat de bereikbaarheid per auto iets minder goed wordt beoordeeld (zie figuur 4). Dit lijkt onder andere te maken te hebben met de situatie rond de Waterweg.

Figuur 4 – Hoe is de bereikbaarheid van uw wijk per fiets, auto en openbaar vervoer (OV)?

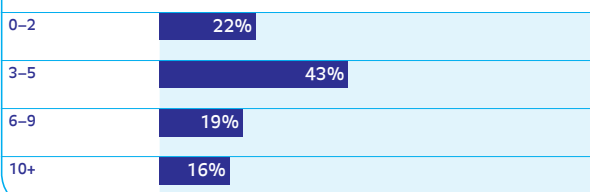
6 Burgerschap

Ongeveer de helft van de respondenten doet aan vrijwilligerswerk. Van degenen die aan vrijwilligerswerk doen, doet ongeveer tweederde dat in de eigen buurt. Voorbeelden hiervan zijn 'helpen op school', 'collecteren voor de kankerbestrijding', 'intercultureel eetcafé', en 'helpen bij de kerk'. Men doet dit vaak ofwel eenmaal per week, of eenmaal per maand.

7 Welzijn

Er zijn relatief veel mensen die 3 tot 5 personen in hun buurt hebben wonen met wie zij over belangrijke onderwerpen kunnen spreken. Voor 22% van de mensen is dit aantal slechts 0 tot 2 personen. Op de vraag of men voldoende personen in de eigen buurt heeft wonen met wie belangrijke onderwerpen besproken kunnen worden, antwoordt 36% met 'nee'. Alhoewel de geïnterviewde buurtbewoners er geen behoefte aan hebben om meer buurtbewoners oppervlakkig te leren kennen, lijkt er wel een behoefte te bestaan aan diepgaander contact.

Figuur 5 – Hoeveel mensen zijn er met wie u belangrijke onderwerpen kunt bespreken?

Deelname aan activiteiten

Iets meer dan de helft van de bewoners die zijn geïnterviewd heeft nog nooit meegedaan aan activiteiten en cursussen in hun wijk. Van degenen die dit wel hebben gedaan, hebben de meesten dat 1 of 2 keer gedaan. Voorbeelden van activiteiten en cursussen die worden genoemd zijn 'bridgen', 'klaverjassen', 'computerles', en 'kookcursus'. De mensen die hebben deelgenomen aan activiteiten hebben hier meestal geen nieuwe kennis aan overgehouden. Redenen om niet mee te doen aan activiteiten en cursussen zijn onder andere 'heb ik geen behoefte aan', 'tijdsgebrek', 'ik doet dat buiten de wijk' en 'is er niet van gekomen'.

Van de respondenten neemt 16% deel aan activiteiten op het gebied van sport en bewegen. Degenen die dit doen nemen bijvoorbeeld deel aan 'pilates', 'fitness', 'tennis', of 'volleybal'.

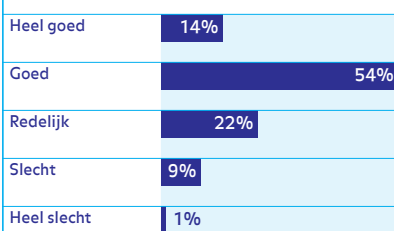
Van de ondervraagde buurtbewoners geeft 14% aan dat zij bepaalde activiteiten in de wijk missen. Voorbeelden hiervan zijn 'sportschool', 'activiteiten voor hoogbejaarden', en een 'wijkfeest'.

8 Zorg

Gezondheidssituatie

Alhoewel de meeste mensen uit De Bilt West aangeven (heel) gezond te zijn, geeft 22% aan een redelijke goede gezondheid te hebben (zie figuur 6).

Figuur 6 – Hoe goed is uw gezondheid?

Ondanks dat veel mensen zichzelf gezond vinden, geeft meer dan de helft van hen aan last te hebben van een chronische ziekte. Klachten die hier worden genoemd zijn 'heupklachten', 'astma', 'COPD', 'diabetes' en 'hartritme stoornissen'.

Hulp

Een kleine 14% van de buurtbewoners die zijn ondervraagd, geeft aan ondersteuning nodig te hebben bij hun huishoudelijke of persoonlijke verzorging. Van de van de buurtbewoners die hulp nodig hebben bij hun huishoudelijke of persoonlijke verzorging ontvangt 93% ook daadwerkelijk hulp. Het verschil tussen de vraag naar

en het aanbod van de genoemde verzorging is opvallend te noemen. Dit is wellicht mogelijk doordat mensen deze zorg niet strikt noodzakelijk achten, maar toch ontvangen.

Mantelzorg

Ongeveer een derde van de geïnterviewde bewoners geeft mantelzorg. De meeste mantelzorgers geven de zorg niet aan personen die ook in de wijk wonen. Ongeveer de helft van de mantelzorgers geeft aan dat ze de zorg soms als een last ervaren. Toch zouden de meeste mantelzorgers geen steun willen ontvangen bij de zorg die ze verlenen.

Bekendheid organisaties

De meeste instanties zijn bekend bij de aan het onderzoek deelnemende bewoners. De wwz adviseur is relatief onbekend. Men is wel geïnteresseerd in informatie over de wwz adviseur. Bewoners blijken verder de diensten van het wijkservicecentrum niet zo goed te kennen.

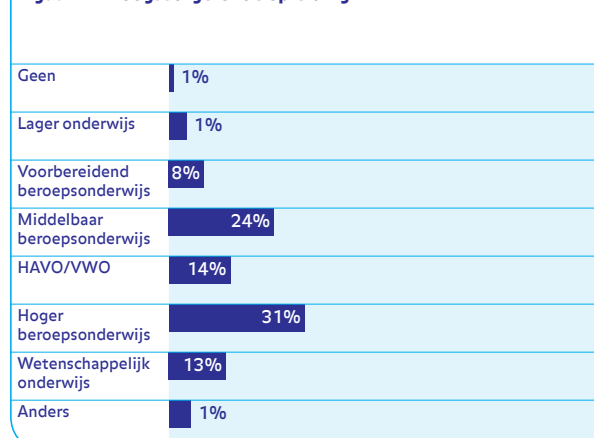
Tabel 1 – Bekendheid organisaties

	Kent organisatie	Kent diensten	Behoeftediensten	Behoeftelinformatie
Bewonersorganisatie	93,2	78,0	39,0	30,5
Woningstichting	100,0	69,6	42,9	26,8
Wijkagent	83,1	60,6	35,2	31,0
Gemeente	100,0	86,2	59,6	36,2
SWO/Dienstencentrum	96,1	71,1	21,1	18,4
Wijkservicecentrum	85,5	40,6	15,9	29,0
Clubhuis/ buurthuis	98,8	66,3	25,6	23,3
Sportvereniging	97,1	73,9	23,2	14,5
Vrijwilligersorganisatie	96,6	59,3	15,3	13,6
Ouderenbond	98,4	54,8	21,0	22,6
Levensbeschouwelijke of religieuze organisatie	95,9	79,5	30,1	16,4
Bibliotheek	97,8	83,3	43,3	21,1
Thuiszorg	98,8	78,0	8,5	11,0
Altrecht	97,0	68,7	6,0	7,5
Zorgloket	92,5	56,7	17,9	19,4
Maatschappelijk werk	95,9	66,2	6,8	9,5
Steunpunt mantelzorg	94,8	53,4	5,2	10,3
Wwz adviseur	63,2	26,3	21,1	47,4

Achtergrondgegevens

Van de bewoners die aan dit onderzoek hebben meegedaan is 62% vrouw en 38% man. Vooral oudere bewoners hebben meegedaan. Verreweg de meeste geïnterviewde bewoners zijn autochtoon. Daarnaast hebben er geïnterviewde bewoners meegedaan met ouders die zijn geboren in Canada, Angola, Suriname en Duitsland. De meeste bewoners hebben middelbaar of hoger beroepsonderwijs afgerond.

Figuur 7 – Hoogst afgeronde opleiding

De meeste deelnemende bewoners zijn ofwel alleenstaand, of wonen samen met hun partner zonder kinderen. De meeste bewoners hebben een modaal tot tweemaal modaal inkomen.

Deel 2 Gegevens De Bilt West

De basisinformatie over De Bilt West is een samenvatting van de wijkscan De Bilt West (mei 2008), die ten behoeve van het innovatieproject MENS door Alleato, Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Utrecht is gemaakt. De gegevens zijn verzameld vanuit verschillende bronnen en het voeren van enkele gesprekken met ambtenaren en professionals in gemeente de Bilt.

Omdat van veel onderwerpen geen afzonderlijke gegevens van de wijk De Bilt West voorhanden zijn zijn hiervoor in de plaats gegevens voor de kern De Bilt opgenomen. Dit is steeds in de tekst aangegeven.

1 De wijk De Bilt West

De Bilt West omvat 48 straten. De contouren van De Bilt West worden gevormd door een deel van de Groenekanseweg, de Hessenweg, het Van Boetzelaerpark, Park Arenberg en het Sportpark Weltevreden.

Ook de straten gelegen aan de provinciale weg naar Utrecht, zoals de Veldzichtstraat, de Steinenburglaan en de Utrechtseweg vallen in deze wijk.

De Bilt West is een deel van de gemeente De Bilt dat een dorps karakter heeft en zeer gevarieerd is qua huizenbouw. De Bilt West grenst aan de hoofdwinkelstraat de Hessenweg die in 2006 ingrijpend is gereconstrueerd. Er is een gevarieerd aanbod aan winkels voor de dagelijkse en niet-dagelijkse aankopen.

Verder liggen er in dit deel van het dorp enkele basisscholen, een bibliotheek, een buurthuis, een woonzorgcentrum met bijbehorende dienstverlening en een dorps huis waarin onder meer een sporthal is gevestigd. Het van Boetzelaerpark, dat zich ook in deze wijk bevindt, werd begin vorige eeuw aangelegd door werkløzen in het kader van een werkverschaffingsproject. Het landgoed Sandwijck bevindt zich aan de overkant van het park en is ca. 45 ha groot. Het park gaat via een gesloten bos over in een weidegebied met houtsingels en enkele boomgroepen. Sandwijck onderscheidt zich van andere landgoederen in de regio door een grote verscheidenheid aan bomen. Op het landgoed bevinden zich een aantal monumenten, waaronder een kapelletje en een unieke pergola die respectievelijk in 1998 en 1999 zijn gerestaureerd.

(Ruimtelijke) ontwikkelingen

Zaken die momenteel in De Bilt-West spelen of hebben gespeeld zijn:

• Renovatie Burgemeester van Heemstrakwartier

Dit jaar is er planvorming voor de renovatie van het BvH. Op dit moment is SSW bezig met een bouwkundige toets. Hoe de precieze renovatie uit gaat vallen is nog niet duidelijk.

• Renovatie Weltevreden Groen + grijs

De renovatie van de wijk Weltevreden is inmiddels een feit. Levensloopbestendig. Nu zijn er nog zaken in het groen en grijs die aangepakt moeten worden. Het gaat hierbij om speelvoorzieningen, haaks parkeren en een verkeersplateau. Middelen zijn beschikbaar gesteld vanuit de Provincie vanuit het isv budget en moeten voor 2009 worden besteedt.

• Ontwikkelingen Utrechtseweg / Hessingterrein

Er zijn plannen voor woningbouw op het Hessingterrein. Er ligt een Masterplan voor de invulling van het terrein van Hessing.

• Gebied Buys Ballotweg

In het gebied Buys Ballotweg komen meerdere autonome plannen min of meer tegelijkertijd tot ontwikkeling. Plannen die in dit gebied op stapel staan zijn:

- Nieuwbouw kinderdagverblijf.
- Aanleg Johan Cruijff Court.
- Verplaatsing Buitenschoolse opvang.
- Herontwikkeling locatie Eurusweg.
- Vernieuwing riolering: In het gehele gebied wordt de riolering vernieuwd.
- Nieuwbouw school enkel/dubbel.

Om deze plannen een plek en een kwaliteitsimpuls te geven wordt een integrale gebiedsvisie opgesteld. De samenhang tussen deze plannen komt in deze visie tot uitdrukking. De gebiedsvisie geeft richting aan en schept randvoorwaarden voor de verschillende plannen. Actoren, omwonenden, bestuurders en belanghebbenden krijgen op hoofdlijnen inzicht in de ontwikkeling. Vervolgens wordt de bestaande situatie geanalyseerd per thema: bebouwing, verkeer en groen.

Tabel 1 – Aantallen bewoners in verschillende leeftijdsgroepen per 1-1-2007

	De Bilt West		Kern De Bilt		Gemeente de Bilt		Provincie Utrecht		Nederland	
	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%
Bevolking	5.995		14.950		42.016		1.190.604		16.357.992	
Mannen	2.850		7.010		19.923		581.749		8.088.514	
Vrouwen	3.145		7.940		22.093		608.855		8.269.478	
0–4 jaar	360	6			2.272	5,4	78.290	6,6	966.881	5,9
5–9 jaar	380	6,3			2.655	6,3	76.239	6,4	1.005.997	6,1
10–14 jaar	360	6		18	2.745	6,5	70.898	6	985.737	6
15–19 jaar	340	5,7			2.593	6,2	73.388	6,2	998.488	6,1
20–24 jaar	265	4,4		10	1.591	3,8	78.117	6,6	966.035	5,9
25–44 jaar	1.410	23,5		27	9.464	22,5	359.850	30,2	4.662.925	28,5
45–64 jaar	1.700	28,3		26	12.187	29	300.777	25,3	4.403.577	26,9
65–79 jaar	825	13,7			5.756	13,7	112.980	9,5	1.767.510	10,8
80 jaar of ouder	345	5,7		20	2.753	6,6	40.065	3,4	600.842	3,7

Tabel 2 - Aantallen huishoudens naar gezinssituatie per 1-1-2006 (CBS 2006)

	Kern De Bilt		Gemeente de Bilt		Provincie Utrecht		Nederland	
	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%	absoluut	%
Particuliere huishoudens	7.170		18.511		517.613		7.146.088	
Eenpersoonshuishoudens	3.011	42	6.637	35,9	191.293	37	2.502.084	35
Huishoudens zonder kinderen	2.008	28	5.630	30,4	145.058	28	2.114.857	29,6
Huishoudens met kinderen	2.151	30	6.244	33,7	181.262	35	2.529.147	35,4
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,1		2,24		2,25		2,26	

2 De bevolking

Leeftijd (tabel 1) en etniciteit

Op 1-1-2007 wonen er in De Bilt West ruim 6.000 mensen. Daarvan zijn 2.850 mannen en 3.145 vrouwen. Het percentage ouderen (65 jaar en ouder) bedraagt 20,3%. Voorts is 28,3% van de bevolking tussen de 45 en 64 jaar.

In De Bilt West wonen 910 allochtone inwoners. Daarvan zijn 545 afkomstig uit westerse landen en 365 afkomstig uit niet westerse landen, zijnde respectievelijk 9,1% en 6,1%.

Huishoudens (tabel 2)

In de woonkern De Bilt (dus Oost en West De Bilt samen) bedraagt het totaal aantal huishoudens 7.170. In de woonkern De Bilt wonen verhoudingsgewijs meer alleenstaanden dan in gemeente de Bilt (resp. 42% en 35,9%). Het percentage huishoudens met en huishoudens zonder kinderen ligt in de kern De Bilt iets lager dan gemiddeld in de hele gemeente. Er zijn geen afzonderlijke gegevens over De Bilt West beschikbaar.

3 Inkomen

In vergelijking met de hele gemeente zijn er in de kern De Bilt (ook hiervan zijn geen afzonderlijke gegevens beschikbaar voor Oost en West De Bilt) beduidend minder mensen met een hoog inkomen (25% vs. 32%) en iets meer niet-actieven (21% vs. 18%).

Tabel 3 – Inkomensverdeling

	Kern De Bilt		Gemeente de Bilt	
	absoluut	%	absoluut	%
Aantal inkomensontvangers	10.400		28.300	
Gemiddeld inkomen per inkomensontvanger x 1.000 euro	20,2		22,4	
Gemiddeld inkomen per inwoner x 1.000 euro	14,5		15,5	
Lage inkomens		34		32
Hoge inkomens		25		32
Niet actieven		21		18
Pensioenontvangers		23		24

Uitkeringen en werkzoekenden (tabel 4)

In de kern De Bilt (dus Oost en West samen) zijn er gemiddeld meer uitkeringsontvangers dan in de hele gemeente. Het percentage uitkeringsontvangers dat

Tabel 4 – Overzicht uitkeringen per 1-1-2006

	Kern De Bilt		Gemeente de Bilt		Provincie Utrecht		Nederland	
	abs.	%	abs.	rel.	abs.	rel. ⁷	abs.	rel.
Uitkeringen ABW/WWB aantal	260	39	430	23	19.030	37	329.380	46
Uitkeringen AO aantal	710	77	1.670	65	55.990	69	818.540	74
Uitkeringen WW aantal	210		470	18	14.590	18	249.140	23

¹ per 1.000 inwoners 15–65 jaar ² per 1.000 huishoudens ³ per 1-1-2005, CBS

langer dan een jaar werkloos is ligt gelijk met het percentage voor de hele gemeente (circa 80%). Het aantal ABW/WWB uitkeringen stijgt de laatste jaren net zoals in de hele gemeente. Het aantal AO-uitkeringen vertoont een daling zowel gemeentebreed als de kern De Bilt; het aantal ww-uitkeringen neemt toe zowel in de kern De Bilt als in de hele gemeente.

4 De woningen

SSW heeft in De Bilt-West een appartementencomplex voor senioren, enkele laagbouwflats rondom een groot grasveld, enkele oude eengezinswoningen rondom een woonerf en een groot aantal eengezinswoningen uit de 60-er jaren dat momenteel geherstructureerd wordt. De bouwperiode van de huurwoningen in De Bilt West is 1950–2000.

Tabel 5 – Woningen SSW De Bilt West

	Aantal
Totaal woningen SSW	592
Eengezinswoningen	239
Meergezinswoningen	253
Woningen 1–3 kamers	71
Woningen 4 > kamers	521
Woningen in doelgroep senioren	57
Huurcategorie t/m 331,78	188
Huurcategorie 331,79 t/m 474,88	348
Huurcategorie 474,88 en hoger	56

De gemiddelde economische waarde van een woning in woonkern De Bilt (Oost + West) is 231 x 1.000 euro. Dit komt overeen met het provinciale gemiddelde. Het aantal huurwoningen in de kern de Bilt is aanzienlijk hoger dan in de gemeente de Bilt, namelijk 48%.

5 De woonomgeving

Groen

- In het Heemstrakwartier loopt een tuinenproject.
- Belangenvereniging Weltevreden is actief met betrekking tot het groen van de speelvoorziening en omgeving.

- Er is een stichting voor het van Boetzelaarpark gekomen.

Zwerfvuil

Zwerfvuil is een van de ergernissen van bewoners, dit kan met name spelen bij de tunneltjes bij Weltevreden en de Leyen.

Verkeer

- Met betrekking tot het verkeer zijn er klachten van bewoners over de drukte op de Hessenweg, met name op zaterdag.
- Tevens zijn er klachten over het haaks parkeren bij Weltevreden.

Uit de gezondheidsenquête GGD Midden Nederland blijkt dat:

Het merendeel van de respondenten van De Bilt is tevreden over de buurt waar men woont. Een klein percentage van de respondenten (vooral vrouwen) voelt zich 's avonds of 's nachts niet zo veilig in de buurt. Iets minder dan de helft van de respondenten vindt dat de gemeente De Bilt te weinig aandacht heeft voor problemen in de buurt.

6 Veiligheid en overlast in de wijk

Aspecten, die gevonden zijn voor de kern De Bilt, Oost en West dus samen, zijn:

- Belangrijkste locatie waar straatroven plaatsvonden was de Utrechtseweg, na aanhouding van verdachten neemt het aantal aangiften af.
- Mishandeling en bedreiging komt het meeste voor op de Hessenweg.
- Vernielingen vinden relatief veel plaats op de Hessenweg, de Holle Bilt, Abt Ludolfweg in de kern De Bilt.
- Fietsendiefstal vindt in het bijzonder plaats bij het zwembad in de kern De Bilt.
- Bedrijfsinbraken vinden vooral plaats in de winkels op de Hessenweg en de kantoren en bedrijven aan de Soestdijkseweg Zuid, Holle Bilt, Dorpsstraat en Utrechtseweg in de kern De Bilt
- Woninginbraken vinden met name plaats in de wijk tussen de Looijdijk, Hessenweg en Kern De Bilt
- Een jeugdgroep is aanwezig op de Zeemanweg.

Een overlastgevende groep* is aanwezig in het Heemstrakwartier. Locaties die op dit moment rustig zijn, maar in de gaten dienen te worden gehouden zijn: Hessenweg, Schaepmanweg/Troelstraweg, Aldi, Molenkamp en Narcisstraat.

* Een overlastgevende jeugdgroep is een groep jongeren die overwegend overlast veroorzaakt door het plegen van lichte vormen van gelegenheidscriminaliteit (vandalisme, graffiti, brom-, snor- en fietsdiefstal, winkeldiefstal, verkeersovertredingen, delicten tegen het openbaar gezag en drugsgerelateerde delicten).

Aangiften

Er zijn gegevens op wijkniveau beschikbaar voor Heemstrakwartier en Weltevreden.

Tabel 6 – Overzicht aangifte top 3 2005/2007

	Heemstrakwartier		Weltevreden	
	2005	2007	2005	2007
Vernieling cq. zaakbeschadiging	11	11	36	53
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	12	21	61	47
Overige vermogensdelicten	11	16		
Diefstal van brom-, snor-, fietsen			21	28

De aangifte top 3 van bovenstaande buurten is gelijk aan dat van de gehele gemeente en wijken daarom dus niet af van het algemene beeld. In de gemeente als geheel is er in 2007 ten opzichte van 2005 sprake van een vergelijkbare stijging van het aantal vernielingen en daling van het aantal diefstal uit/vanaf motorvoertuigen en diefstal van brom-, snor-, fietsen. Het totale aantal aangiftes is echter met 10% gedaald (ten opzichte van 2002 met 25%).

Veiligheidsgevoelens

In de woonkern De Bilt (Oost + West) voelen meer mensen zich tamelijk veilig dan in de hele gemeente De Bilt. In vergelijking met de hele gemeente voelen in de woonkern De Bilt minder mensen zich zeer veilig.

Tabel 7 – Veiligheid in de woonkern (in %)

	Kern De Bilt	Gemeente de Bilt
Tamelijk veilig	64	59
Zeer veilig	29	36

Leefbaarheid en sociale cohesie

De leefbaarheid en sociale cohesie wordt door bewoners in kern De Bilt, Oost en West samen, iets lager gewaardeerd dan het gemiddelde van gemeente De Bilt

Tabel 8 – Leefbaarheid en sociale cohesie (in %)

	Kern De Bilt	Gemeente de Bilt
Gezellige buurt	77	81
Saamhorigheid groot	59	63
Voel me thuis bij de mensen	82	85

Jongerenvoorzieningen en hangplekken

In vergelijking met de gemeente De Bilt zijn minder mensen tamelijk tot zeer tevreden over voorzieningen voor jongeren in de hele woonkern De Bilt. Een hoger percentage geeft aan het niet te weten.

In De Bilt West zijn er vanaf 2005 geen echte hangplekken meer, enkele jaren geleden was de speelplek aan de prof. dr. Zeemanweg een geliefde hangplek met bijbehorende overlast en klachten.

Tabel 9 – Jongerenvoorzieningen en hangplekken (in %)

	Kern De Bilt	Gemeente de Bilt
Tamelijk tot zeer tevreden	21	31
Niet tot helemaal niet tevreden	38	31
Weet niet	41	34

Verkeersveiligheid

De cijfers betreffende de verkeersveiligheid (meningen van bewoners) van woonkern De Bilt (Oost + West) komen redelijk overeen met de cijfers van gehele gemeente De Bilt.

Tabel 10 – Verkeersveiligheid (in %)

	Kern De Bilt	Gemeente de Bilt
Zeer tevreden	17	22
Tamelijk tevreden	50	49
Niet zo tevreden	23	20
Helemaal niet tevreden	10	9

7 Maatschappelijke voorzieningen

In De Bilt West zijn er maatschappelijke voorzieningen op het terrein van onderwijs en kinderopvang, welzijn (informatie en advies, praktische hulp, recreatieve, educatieve en culturele activiteiten, sport en beweging), wonen, en zorg (apothek, huisarts, 1^e lijnszorg, thuiszorg) en kerkelijke instellingen.

Wonen

Woon- en zorgcentrum Weltevreden van De Bilthuysen is gevestigd in De Bilt West.

Welzijn

Stichting Buurtwerk De Bilt diverse diensten en activiteiten op het terrein van informatie en advies, ontmoeting, praktische hulp, recreatie, sport en bewegen.

Zorg en diensten

Er zijn diverse eerstelijns zorgvoorzieningen aanwezig in De Bilt West.

Er is een gezondheidscentrum, een apotheek, verschillende praktijken voor psychotherapie en fysiotherapie en diverse tandartsen.

Door verschillende (vrijwilligers)organisaties worden diensten geleverd op het terrein van de zorg: Klussen-dienst of algemene dienstverlening, etc.

Wijkservicecentrum MENS

In buurthuis 't Hoekie is wijkservicecentrum MENS gevestigd. Hier kan men terecht voor informatie en advies op de gebieden wonen, welzijn en zorg. Ook kan men een afspraak maken met de adviseur wwz, die bij complexere vragen op de verschillende levensgebieden ondersteuning geeft om tot een oplossing te komen. Tevens kunnen wijkbewoners en anderen hier signalen bespreken over mensen, die dreigen te verkommen of te vereenzamen; er wordt dan actie ondernomen.

(Basis)onderwijs en kinderopvang

In De Bilt West zijn twee peuterspelzalen, twee kinderdagverblijven en eveneens twee organisaties voor buitenschoolse opvang. Er zijn in de Bilt West vier basisscholen gevestigd.

Ook is er een speeltheek aanwezig in De Bilt West

Kerkelijke voorzieningen

Aan de Kerklaan staat de St. Michaelskerk.

Sport

In de wijk is een sporthal en sportpark. Diverse sportverenigingen bieden sportactiviteiten aan.

8 Wijkparticipatie

In De Bilt West zijn verschillende bewonersverenigingen (cq. buurtcomités, belangenverenigingen, bewonersorganisaties) actief.

De volgende bewonersverenigingen zijn actief:

- Bewonerscommissie Burgemeester van Heemstrakwartier
- Bewonerscommissie Weltevreden
- Bewonersvereniging Bilthovenseweg
- Bewonersvereniging LUW (Leefklimaat Utrechtseweg)
- De Nieuwe Waterweg
- Belangenvereniging Weltevreden
- Stichting vrienden van het van Boetzelaerpark
- Buurtcomite La Plata
- Actiecomite Beloofd = Beloofd

Aanvullend op de bewonerscomités is er een wijkplatform de Bilt West. Daarin zijn de verschillende comités vertegenwoordigd. Verenigingen van eigenaren zijn voornamelijk te actief bij de flats aan de Einsteindreef en de Henri Dunantlaan.

9 Economische voorzieningen

De Bilt West (postcodegebied 3731) kent circa 600 handelsvestigingen. Een deel daarvan betreft de detailhandel (Hessenweg). Tevens zijn er een aantal bedrijventerreinen, en diverse solitaire handelsvestigingen.

Tabel 11 – Overzicht bedrijven (CBS 2007)

	Kern De Bilt		Gemeente de Bilt	
	absoluut	%	absoluut	%
Bedrijfsvestigingen aantallen	500–1.000		2.000 of >	
Industrie		17		14
Commerciële dienstverlening		64		63
Niet commerciële dienstverlening		19		22
Agrarische bedrijven	15		130	
Gewassen		20		13
Veeteelt		67		79
Combinatieveeteelt		13		8

In woonkern de Bilt zijn tussen de 500–1.000 bedrijfsvestigingen. Een groot deel hiervan betreft bedrijvigheid in de commerciële dienstverlening. Circa 15 vestigingen zijn agrarische bedrijven, het merendeel daarvan (67%) is veeteelt.

Weltevreden: Op dit bedrijventerrein is sprake van een zeer diverse mix van bedrijven en andere functies (gemeentewerf, autodealers, school, kleine bedrijven, woonwagens). Het gebied is grotendeels goed onderhouden. Geen zichtbare problemen.

Terrein ex-Hessing Utrechtseweg:

Wacht op herbestemming.

De Hessenweg/Looydijk is een sterke centrum voor dagelijkse goederen. Niveau versterkt dorpscentrum. Uitstekend breed en diep assortiment. Het zwaartepunt ontwikkelt zich bij de rotonde/Looydijk (AH, Blokker, v.d. Broek). Herinrichtingsplan gedeeltelijk uitgevoerd. Noordzijde (Esselborch) moeilijk op peil te houden.

Tabel 12 – De Bilt West – zwak

Sterk ▲	Zwak ▼
Assortiment	Weinig parkeerplaatsen
Sfeer	Bevoorrading
Onderhoud	Woningen tussen de winkels
Goede entree zuidzijde	
Versterking noordzijde (Esselborch)	

Per saldo een sterk centrum, vooral voor dagelijkse goederen. Het zwaartepunt verplaatst zich zuidwaarts, herinrichting zuidzijde vraagt aandacht. Hiervoor zijn de uitgangspunten inmiddels opgesteld. Het revitaliseringsproject aan de noordzijde is inmiddels afgerond.

Colofon

Uitgave project MENS gemeente De Bilt,

maart 2009.

Oplage: 100 ex

Bewonerszelfonderzoek uitgevoerd door:

- mw. I. Birnie
- hr. M. Faubel
- mw. I. Gend
- mw. J. Hauer
- mw. E. Hordijk
- mw. G. Klaveren
- mw. N. Renes
- mw. J. Rossewij
- hr. P. Spee
- hr. K. Stein
- mw. M. Tack
- hr. P. Verbiest
- mw. T. Vermin

Begeleiding bewonerszelfonderzoek:

- Monique Postma, Alleato Centrum
voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Utrecht
- Patty van Ziel, wijkprojectleider MENS De Bilt West

Wijkscan uitgevoerd door:

Monique Postma, Alleato Centrum
voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Utrecht

Verwerking en analyse data:

Labyrinth Onderzoek & Advies

Samenstelling en eindredactie:

Dorine Winkels, projectleider MENS

Ontwerp: Conefreykoedam, coco.nl

Druk: De Resolutie

Wijkservicecentrum MENS De Bilt

Buurthuis 't Hoekie

prof. dr. T.M.C. Asserweg 2

3731 KX De Bilt

tel 030-2217550

helpdeskdb@mensdebilt.nl

www.mensdebilt.nl

MENS is een samenwerkingsproject wonen, welzijn, zorg van:

Animo, werkt aan welzijn!, De Bilthuysen, Cordaan/Dijckstate,
Gemeente de Bilt, Gezondheidscentrum De Bilt, Kwintes,
Provincie Utrecht, SWO De Zes Kernen, Reinaerde, Vitras,
Woonstichting SSW.

Mens

www.mensdebilt.nl